

روان‌شناسی انتظامی کاربردی

ؤلف

دکتر احمد سرری

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

دانشگاه علوم انتظامی امین

۱۳۹۸

انتشارات دانشگاه
علوم انتظامی امین

روان‌شناسی انتظامی کاربردی

مؤلف: دکتر احمد سوری

براسته علمی: دکتر علی افشار

ناظر علمی: دکتر ناصر هاشمی

صفحه‌آرا: مهدی رمضانی

چاپ یکم: تابستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: راه‌دا

نشانی: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی، دانشگاه علوم انتظامی امین

تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

هر نوع چاپ و انتشار بدون مجوز ناشر، بکسر قانونی دارد

سرشناسه: سوری، احمد، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی انتظامی کاربردی / تألیف احمد سوری

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، انتشارات، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۴ ص. وضعیت فهرست نویسی: نیا

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۳۴۴-۵

موضوع: پلیس -- روان‌شناسی Police psychology موضوع:

موضوع: پلیس -- فشار روانی کار Police -- Job Stress موضوع:

موضوع: روان‌شناسی جنایی Criminal psychology موضوع:

شناسه افزوده: دانشگاه علوم انتظامی امین

شناسه افزوده: Amin Police University

رده‌بندی کنگره: HV۳۶۶۹۳۹۷۷۹۱۳۹ س. ۱/پ

رده‌بندی دیویی: ۲۰۱۹/۳۶۳

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۰۸۵۸۱

سخن ناشر

سرعت شتابان علم و فن آوری همراه با گستره روزافزون آن به خصوص علوم و فنون مرتبط با دانش پلیسی و به تبع آن واگذاری مأموریت ها و وظایف جدید به افسران پلیس، ما را بر آن می دارد برای همراهی با کاروان رشد و توسعه با نگاه نوین و عالمانه به این مقوله نگریسته و در این رهگذر از اندوخته های علمی اندیشمندان و صاحب نظران بهره مند گردیم.

در قرن حاضر که عصر دانایی و اصالت دانش می باشد، حوزه علوم تخصصی پلیس توانسته است به تناسب نیازهای فراوان بشری و ارتقای توقعات و انتظارات انسانی، گام های اساسی برداشته و به پیشرفت های زیادی نائل آید. دانشگاه علوم انتظامیه عنوان تنها مؤسسه آموزش عالی تربیت افسران پلیس در نظام مقدس جمهوری اسلامی و همچنین مرکز بهار دانش پلیس و مهارت در علوم پلیسی با دارا بودن دانشکده های تخصصی مربوط، وظیفه آموزش و تربیت افسران متخصص را برعهده دارد.

این دانشگاه علاوه بر بهره گیری از دانش موجود در دنیا، به تناسب و اقتضای بومی، با استفاده از نظرات حوزه های تخصصی پلیس، دست به تدوین و تألیف منابع آموزشی مورد نیاز، خلاهای علمی خود را پوشش می دهد.

دانشگاه علوم انتظامی با تقویت ادبیات و دانش انتظامی زمینه های رشد و توسعه آموزش دانشجویان رسته های تخصصی را فراهم نموده است تا پاسخگویی نیازها و انتظارات روزافزون جامعه در حوزه علوم پلیسی باشد. کتابی که پیش روی شما خواننده گرامی قرار دارد، حاصل همین ایده بوده و به دانشجویان عزیز دانشگاه علوم انتظامی، همکاران، اندیشمندان و علاقه مندان به حوزه های علوم پلیسی تقدیم می گردد و انتظار می رود که با ارائه نظرات اصلاحی خود معاونت آموزش دانشگاه را در راستای ارتقاء و بهبود کیفی کتاب یاری نمایند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	پیشگفتار
	فصل اول: کلیات و دیدگاه‌ها
۱۶	مقدمه
۱۷	تعریف
۱۸	دیدگاه‌های روان‌شناسی
۱۸	روان‌کاوی
۲۰	رفتارگرایی
۲۰	شناخت‌گرایی
۲۲	شناختی - اجتماعی
۲۳	انسان‌گرایی
۲۳	اهمیت مطالعه روان‌شناسی در پل
۲۵	موضوعات روان‌شناسی کاربردی انتظار
۲۶	پرسش‌های فصل اول
	فصل دوم: بهداشت روانی در محیط کار انتظار
۲۸	مقدمه
۲۹	تعریف سلامت روان
۳۱	اثر و پیامدهای سلامت روان
۳۲	سلامت روانی و بهداشت روانی
۳۲	بهداشت روان در محیط کاری
۳۴	تأثیرات مثبت کار بر سلامت روانی
۳۶	تأثیر بیماری روانی بر کار
۳۸	محیط کار سالم
۳۹	طراحی شغل
۴۰	عوامل گروهی تیم
۴۲	عوامل سازمانی
۴۲	ارتقای سلامت روان کارکنان

۴۳	اصول بهداشت روان
۴۴	برنامه‌های ارتقای سلامت روانی در محیط کار
۴۶	پرسش‌های فصل دوم
	فصل سوم: روان‌شناسی مثبت‌نگر و سرمایه‌های روانشناختی
۴۸	مقدمه
۴۹	تاریخچه روان‌شناسی مثبت‌گرا
۵۱	ابعاد روان‌شناسی مثبت‌گرا
۵۱	سرمایه روان‌شناختی
۵۲	ادراک سرمایه روان‌شناختی
۵۲	خردارآمدی
۵۳	خوش‌بینی
۵۴	تاب‌آوری
۵۵	امیدواری
۵۶	بهبود روان‌شناختی
۶۰	شادی و نشاط
۶۱	تعریف شادی
۶۳	عوامل شادی
۶۷	پرسش‌های فصل سوم
	فصل چهارم: شخصیت و ارزشیابی شخصیت
۷۰	مقدمه
۷۱	تاریخچه مطالعه روان‌شناسی شخصیت
۷۱	تعریف شخصیت
۷۷	رشد شخصیت
۷۸	دیدگاه‌های شخصیت
۷۸	روان‌کاوی
۸۲	شناختی اجتماعی
۸۵	رفتارگرایی
۸۵	انسان‌گرایی

۸۶	صفات
۸۹	ویژگی شخصیتی درون‌گراها
۹۰	کارکرد روانی افراد
۹۱	ویژگی شخصیتی برون‌گراها
۹۲	نظریه پنج عاملی شخصیت
۹۴	شخصیت از دیدگاه اسلام
۹۶	مراحل رشد شخصیت
۹۷	ارزیابی شخصیت
۹۸	انواع آزمون‌های شخصیت
۱۰۲	پرسش‌های فصل چهارم
	فصل پنجم: مهارت‌های ارتباطی در محیط کار انتظامی
۱۰۶	مقدمه
۱۰۶	اهمیت مهارت‌های ارتباطی
۱۰۷	تعریف ارتباط
۱۰۸	ارتباط مؤثر در محیط کاری
۱۱۰	انواع ارتباط
۱۱۶	عناصر ارتباط
۱۱۸	موانع ارتباط مؤثر
۱۱۸	موانع فرآیند
۱۱۹	موانع فیزیکی
۱۲۰	موانع معنایی
۱۲۰	موانع روانی اجتماعی
۱۲۳	ایجاد ارتباط موفق
۱۲۷	پرسش‌های فصل پنجم
	فصل ششم: مدیریت استرس در محیط کار انتظامی
۱۳۰	مقدمه
۱۳۱	تعریف استرس
۱۳۳	انواع استرس

۱۳۴	مراحل استرس
۱۳۵	نشانه‌های استرس
۱۳۶	آثار استرس شغلی
۱۳۸	شخصیت و استرس
۱۳۹	تاب‌آوری و استرس
۱۴۱	عوامل استرس زای شغلی
۱۴۳	روش‌های کاهش استرس
۱۴۳	تم‌کز حواس
۱۴۵	تسکین‌دهای توقف تفکر
۱۴۶	از بین بردن استرس
۱۴۸	پرسش‌های فصل هشتم
	فصل هفتم: مدیریت هیجانات در محیط کار انتظامی
۱۵۰	مقدمه
۱۵۲	تعریف هیجان
۱۵۳	انواع هیجانات
۱۵۳	باورها و اعتقادات غیرمنطقی
۱۵۴	خطاهای تفکر
۱۵۶	ارزیابی هیجانی
۱۵۶	تنظیم هیجانات
۱۵۸	هوش هیجانی
۱۵۹	اهمیت هوش هیجانی در سازمان
۱۶۰	نظریه‌های هوش هیجانی
۱۶۰	نظریه گاردنر
۱۶۱	نظریه بار-آن
۱۶۳	نظریه گلمن
۱۶۳	پرسش‌های فصل هفتم
	فصل هشتم: بیماری‌های روانی و جرم
۱۶۶	مقدمه

۱۶۷	تعریف بیماری‌های روانی
۱۶۷	شیوع بیماری‌های روانی
۱۶۸	اهمیت مطالعه بیماری روانی
۱۶۹	پلیس و بیماران روانی
۱۷۰	طبقه‌بندی بیماری‌های روانی
۱۷۴	برخی از اختلالات روانی
۱۷۴	اختلال کمبود توجه - بیش‌فعالی
۱۷۶	اسکیزوفرنی
۱۷۷	اختلالات مرتبط
۱۷۸	افسردگی
۱۷۹	خودکشی
۱۸۰	اضطراب
۱۸۱	اختلال اضطراب پس از سانحه
۱۸۲	کودک‌آزاری
۱۸۳	اختلال سلوک
۱۸۴	اختلال بی‌اعتنایی مقابله‌ای
۱۸۵	اختلالات اعتیادی
۱۸۸	اختلال شخصیت ضد اجتماعی
۱۹۱	اختلال شخصیت مرزی
۱۹۳	درمان بیماری‌های روانی
۱۹۴	بیماری و جرم
۱۹۵	علل روان‌شناختی جرم
۱۹۸	متغیرهای فردی مرتبط با جرم
۲۰۰	تعامل با بیماران
۲۰۲	پرسش‌های فصل هشتم
۲۰۶	منابع

پیش‌گفتار

امروزه علم روان‌شناسی در اغلب حیطه‌های زندگی بشری گسترش یافته است. مطالعه بیش از شصت شاخهٔ روان‌شناسی در دنیا حاکی از این موضوع است؛ اما روان‌شناسی پلیس رشته‌ای نسبتاً جدید است، هرچند که می‌توان گفت نخستین آزمون‌های هوش برای گزینش متقاضیان پلیس را ترمن^۱ و همکاران وی در سال ۱۹۱۷ در ادارهٔ پلیس سان‌جوز انجام دادند و پس از آن بود که در بسیاری از سازمان‌های پلیسی ابتدا در حوزهٔ بخش و سپس در حوزهٔ آموزش و سلامت نیروهای پلیس فعالیت‌های علمی بسیاری انجام شد. امروزه شاهد این موضوع هستیم که دروس روان‌شناسی در آموزش پلیس به یک ضرورت تبدیل شده است و با توجه به تخصص‌های پلیس، کارکنان در این حوزه، به ارتقای سطح دانش خود مبادرت می‌کنند. در ایران و در حوزهٔ آموزش پلیس، طی دههٔ اخیر دروس مختلفی پیش‌بینی شده است و هم‌اکنون تدریس می‌شود که از آن جمله می‌توان به دروس روان‌شناسی ترافیک و اصلاح رفتار رانندگان برای فراگیران رشتهٔ راهنمایی و رانندگی، روان‌شناسی جرم و شخصیت‌شناسی مجرم برای فراگیران رشتهٔ کشف جرایم و انتظامی و نیز دروس پایهٔ روان‌شناسی عمومی، رشد اجتماعی و مهارت‌های ارتباطی برای فراگیران کارشناسی کلیهٔ رشته‌ها و غیره اشاره کرد؛ اما لزوم آموزش روان‌شناسی به فارغ‌التحصیلان سایر دانشگاه‌ها که از ابتدا چنین دروسی را نگذرانده‌اند و یا در این رشته تحصیل نکرده‌اند نیز احساس می‌شود تا با یادگیری مفاهیم و مباحث کاربردی بتوانند عملکرد بهتری در محیط کاری داشته باشند؛ بنابراین مجموعهٔ حاضر با هدف آموزش روان‌شناسی به این‌گونه دانشجویان تهیه شده و لازم است در این رابطه به چند نکته اشاره شود:

- به دلیل این که فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های کشور از رشته‌های مختلفی برخوردارند، در مجموعهٔ حاضر تلاش شده که موضوعات عمومی و کاربردی - به‌زبانی ساده و قابل فهم - ارائه شود تا به راحتی بتوانند محتوای آن را فرا گیرند؛